

Пише: Славко Живанов
уторак, 05 јул 2011 18:06

Јунска "Стратегијска војна конференција за партнере" одржана у Београду отворила је низ контроверзи, нанела со на хроничне политичке ране, згодно се поставила за политичко поентирање и противника и заговарача НАТО, и ионако сложене политичке и друштвене теме, зачинила још једним нерешивим страначким спором. Међутим, био је то само један добар повод за театрално кошкање и традиционално кочоперење страначких булументи у Србији. За оно друго, недостајеће а суштинско опредељивање и деловање према том војном савезу, још увек нема снаге. Ако ћемо право, за озбиљно суочавање са овим питањем, ни хтења па ни воље никада и није било.

Београдски скуп послужио је да се истакну страначке платформе против уласка у НАТО, као и да се овај својеврсан НАТО самит камуфлира у удружење љубитеља лептирова. Трећи, баштиници трулог хумора, видели су у томе шансу да наша држава и привредници зараде девизне суме. Било које од тих образложења неозбиљна је и представља скуп "лепих" или мање лепих жеља, мамац за скретање пажње бирача или скривање трагова. Србија, наиме, и дан-данас нема утврђене мере, акциони план и модус операнди за било које државно питање, па тако и ово.

Власт која је све то организовала, срамежљиво указује на, наводно, добре стране свега. Опозиција, сама реч каже, жестоко је против, јер су они против ових на власти - анженерал и свега што власт чини. На концу то је велика тема и око ње се особито калкулише због подршке бирача који махом шпекулативни флерт с НАТО не подржавају.

Пре тачно пет година, 2006. године, било је драстичнијег повода за протест. Американци су из НАТО базе у италијанском Авијану слетели на Батајницу и са њима и мајор Ендрју Вајлс који је том приликом отворено говорио о свом учешћу у бомбардовању Југославије

То што се власт није претргла да грађанима ближе објасни повољности у приступању НАТО, у овој ситуацији је разумљиво јер је овај самит тек прва у низу акција завршне фазе иначе давно отпочеле вишегодишње кампање. Шта тек рећи о опозицији која је спалила једну заставу, организовала протест на којем се домаћин није појавио, или пак, није зуцнула ич о свему овоме?! Због тога ће нам можда хронолошки пресек бити некакав путоказ:

Пре тачно пет година, 2006. године, било је драстичнијег повода за протест. Американци су из НАТО базе у италијанском Авијану слетели на Батајницу и са њима и мајор Ендрју Вајлс који је том приликом отворено говорио о свом учешћу у бомбардовању Југославије [\[1\]](#)

. Изволео је касти да се он и његове колеге надају да је рат ипак прошлост. „Када сте у војсци, лакше вам је да раздвојите посао и емоције. Операција коју смо водили 1999. је далека прошлост”, рече тад амерички истоваривач бомби, урана, ракета и сваковрсних убојних средстава. Ем су тада ране биле свежије, ем је на власти била патриотска власт, па од протеста ипак ништа. А како и да протестују кад су их звали?! Колико знам, од преставника власти, садашњих противника НАТО, оградиле се, лично, једино Санда Рашковић-Ивић која се Радојки Радосављевић, мајци мајора-пилота Зорана Радосављевића, српског хероја који је погинуо у НАТО агресији на Србију, извинила због тог поступка власти. То је, чини ми се, једина светла тачка, у црнилу тадашње српске власти, гледе НАТО. Пилоте је на Батајници угостио тадашњи министар војни, а садашњи министар здравствени - Зоран Станковић.

Још годину дана раније, у јулу 2005. године тадашњи министар спољних послова, Вук Драшковић, потписао је с Јап де Хоп Шефером "фамозни" споразум са НАТО [\[2\]](#). У том споразуму дозвољено је да НАТО ради шта му се ћефне по Србијици, да се вози, вежба, складишти опрему итд. Тадашњи "издајнички" део кохабитацијске власти је то поздравио, али онај други део кохабитацијске власти - "патриотски", морао је хитно тетке да дâ лек. Што ће рећи, опет ништа од протеста, или ефикасних противмера. Али је речено да Драшковић на своју руку ради, да се он (Драшковић) није ни са ким консултовао, и томе слично, што су сматрали довољним за затварање приче. Међутим, фамозне, инкриминисане чланове тог споразума, такорећи истоветно формулисане, потписале су и претходне српске власти. Први пут у Дејтонском споразуму (Војни Анекс, чл. 2 и 3) 1995. године. Затим, то је било предвиђено у Споразуму из Рамбујеа (Анекс А, тачка 8 и тачка 11) фебруара 1999, односно део је Војно-техничког споразума из Куманова и Резолуције 1244 СБУН из 1999. године. На крају, НАТО је то само још једном поновио у Споразуму Драшковић-Шефер 2005. године.

[\[3\]](#)

Питање нашег чланства у војном савезу јесте у вези са Косметом, али то је суштински одвојено питање и држава треба тако да га разматра.

Овој хрпи докумената треба обавезно додати и праву посланицу. У дуго скриваном, али неспорно важном и важећем споразуму потписаном између (Коштуничине *патриотске*)

Пише: Славко Живанов
уторак, 05 јул 2011 18:06

Владе Србије и Владе САД „о заштити статуса и приступу и коришћењу војне инфраструктуре у Републици Србији“, познатијем као „СОФА-споразум“, од 2006. године, предвиђено је мноштво активности стране војске на територији Србије:

Омогућен је приступ објектима, базама, магацинима - без накнаде; припадници оружаних снага САД и цивилно особље Министарства одбране САД могу да улазе и излазе из Србије само с личним документима; имају статус дипломата; дозвољено им је да носе своје униформе и оружје; ослобођени су плаћања пореза, такси и царине; спроводе обуку и пружају услуге; њихова превозна средства не плаћају друмске, лучке, аеродромске и сличне таксе. Затим, Оружане снаге САД и компаније и фирме које нису регистроване у Србији, а имају уговор са америчким Министарством одбране партнери су и изузети су од плаћања пореза и дажбина; захтев за наплату штете укључујући и смртно страдање практично је неспроводив; користе комуналне услуге по истим условима као и Војска Србије; одобрено им је бесплатно коришћење радио-фреквенцијског спектра, и др. Овај Споразум потписан је 7. септембра 2006, у Вашингтону, а потписали су га Борис Тадић, у име Владе Србије (латиничан потпис), и Кондолиза Рајс. Иако знамо да је у то време Влада Србије била у кохабитацији с председником Србије и да је на челу Владе био – знате-већ-ко, врло је занимљиво да је, у тој прилици, ту кохабитацијску Владу, представљао председник Србије – лично. *Sapientia sat*

Ако се мање-више исте формулације провлаче, и гарантоване су кроз различите документе у последњих петнаестак година, онда то значи да се веома тешко могу оспорити. С друге стране, на тај начин су око исте ствари уплетене све политичке и идеолошке опције, властодршци из различитих периода владавине Србијом и хтели-не хтели, посредно је фактички томе обезбеђена широка политичка подршка. Шта ће српски актери у различитим политичким ситуацијама о свему томе касније причати, како ће се према тој тематици односити са власти или опозиције, све то само је декор или финта, која не мења суштину. Фактички, ствари стоје друкчије.

Паралелно с тим, у једној од Резолуција Народне скупштине, донесена је одлука о војној неутралности [\[4\]](#). У тој резолуцији, коју је формално потписао Оливер Дулић тадашњи председник Скупштине, само се њена шеста, претпоследња, тачка тиче војне неутралности. Остале тачке у вези су са Косовом и Метохијом, територијалним суверенитетом, интегритетом и Ахтисаријевим планом. Дакле, тачка 6. Резолуције Народне скупштине Републике Србије о заштити суверенитета, територијалног интегритета и уставног поретка Републике Србије каже: "Због укупне улоге НАТО пакта, од противправног бомбардовања Србије 1999. године без одлуке Савета безбедности до Анекса 11 одбаченог Ахтисаријевог плана, у коме се одређује да је НАТО `коначан орган` власти у `независном Косову`, Народна скупштина Републике Србије доноси

Пише: Славко Живанов
уторак, 05 јул 2011 18:06

одлуку о проглашавању војне неутралности Републике Србије у односу на постојеће војне савезе до евентуалног расписивања референдума на којем би се донела коначна одлука о том питању". То је све што у члану резолуције пише, чиме је отворено неколико веома важних питања. Зашто је о једном толико важном питању расправљано и одлучивано у оквиру других питања, па било то и у вези са Косметом и очувањем суверенитета? Питање нашег чланства у војном савезу јесте у вези са Косметом, али то је суштински одвојено питање и држава треба тако да га разматра. Не би требало да буде важно само због отворених територијалних проблема или претњи над суверенитетом и државним интегритетом. (Ово никако не значи да питање Космета не треба имати у виду, али га не треба паковати у један пакет са било чим.) Зашто није усвојена посебна резолуција која би обухватила само проблем неутралности, али и предвидела мере за операционализацију те одлуке, овластила органе који те мере спроводе. Овако, стиче се утисак да је и ондашња власт, као и ова, неке "шкакљиве" ствари протурала у обландама, не желећи да се истински суочи са последицама сопствених одлука. Или још горе, изгледа да се са уласком у НАТО шпекулише не би ли се добили уступци управо у вези са Косовом. Још је важније то што и таква каква јесте проглашена, Резолуција говори само о неутралности, а није против. А то је јалова неутралност. Коштуница и његова екипа нису имали храбрости да кажу да су против НАТО, како данас све то тумаче, него су волели да се прикажу неутралним, амбивалентним, како народ каже: "нит` да смрде, нит` да миришу".

Невоља са овим, као и са сваким озбиљним проблемом у Србији јесте то што ни његови заговорачи, а ни опоненти немају јасну идеју о томе како је спровести, нити су пак упорни и доследни у њеном заступању.

И на крају, а што је и најважније у тој резолуцији, за разлику од других ствари које су њоме третиране, не постоји ни једна једнина мера, налог, инструкција или упутство које би обавезало Владу или ресорно министарство да примени одређене мере како би се такав закључак резолуције применио. Овако, од свега тога извесно је да постоји само декларативна форма једне намере наше државе за коју не постоји обавезујући инструментарјум мера и надлежности. Та форма упакована је у некој резолуцији, на коју се могу позивати они којима то политички одговара, и кад им одговара, али је такође могу игнорисати сви они којима њено поштовање политички не одговара, и због тога је та неутралност јалова. Србија, уколико је заиста икада и била против НАТО, а говоримо о политичким партијским естаблишментима [\[5\]](#), а не о гласачима (да не буде забуне), ништа конкретно није учинила да своју позицију против НАТО дефинише, утврди, образложи, а камоли што тек нећемо имати одговор на питање: "Ако неће тамо, куда и како хоће?!"

Пише: Славко Живанов
уторак, 05 јул 2011 18:06

Невоља са овим, као и са сваким озбиљним проблемом у Србији јесте то што ни његови заговорачи, а ни опоненти немају јасну идеју о томе како је спровести, нити су пак упорни и доследни у њеном заступању. Углавном, "доследно" је заступају док не угрожава опстанак или долазак на власт, а ако то учини онда од идеје остаје мало или нимало. Други велики проблем је то што се ниједна власт, од петог октобра, није озбиљно позабавила било којим кључним државним питањима, већ су се шефови партија на којекаким канабеима договарали, а онда преко својих људи смандрљавали договоре хтевши да вукови буду сити, све овце на броју и приде њима 10 одсто од свега. Вукови су у овом случају западна алијанса, Американци у првом реду, али и Русија. А овце су, као и обично, грађани Србије и гласачи који би требало да буду задовољни начином којим је проблем, наводно, решен. И овако, и онако, а најпре у интересу опстајања саме власти. Међутим, од таквог "решења", наравно, не може бити ништа. Јер увек се протагониста такве политике олупа о сваку страну, изгуби све, а на крају и власт. Изгубе увек слабији. Вукови увек буду сити, они своју глад намире.

И да закључимо: Већ 15 година НАТО интензивно у владајућим српским странкама инструментализује сопствене "тројанске коње". На границама Србије НАТО је попут империјалистичке војске која опседа зидине једног малог, добро утврђеног града-острва. Империјалисти су моћни и потпуно су опколили град, али се он не дâ. За победу им треба "тројански коњ". А такви су им били сви на власти. Неки су то радили поносно и свесно, други ту улогу нису увек разазнавали, али су је играли. Први су катапулт из којих се испалује дрвље и камење, други су овнови којим се разбијају главне капије, а има и трећих којима је припала улога оних који ноћу, саботерски, у тишини отварају капије утврде и омогућавају империјалистима да је покоре. Међутим, пошто се раји која у граду живи не допада да је освајачи покоре, окују и као с робљем чине шта их је воља, "тројанци" би да оперу одговорност са својих руку и да се на изборима појаве заговарајући опортуне ставове већинске воље гласача. Улагујући се, лажући, лицемерно и цинично кријући се иза фразерства, референдума, одлука или слаткоречивих обмана. Помињаће јунаштво или прагматизам, родољубље или патриотизам, отаџбину или Европску унију, али кад у четири ока буду са НАТО, онда ће као и до сада - шенити.

Политичари у Србији ипак не би требало да свим и свачим тргују. Шпекулације са НАТО и сличним државним питањима ће нам се обити о главу. НАТО ће то да наплати јако скупо. Већ наплаћује од Србије и њених грађана, чију власт непрестано и доследно понижава јер јој тестира лојалност. А власт, свака до сада, била је достојна таквог третмана.

---

[1] <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.69.html:185007-Saveznici-sa-piste>

<http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=>

06&dd=23&nav_category=12&nav_id=202397

[2] (<http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2005&mm=07&dd=>

18&nav_category=11&nav_id=172817)

[3] (<http://www.vreme.com/cms/view.php?id=423417>)

[4] <http://www.parlament.rs/akti/doneti-zakoni/u-sazivu-od-14-februara-2007-.1034.html>

[5] Изузимајући СРС која је имала резервисан став према НАТО, мада се мора имати у виду доказана способност радикала да вешто тргују са властима у оптималном тренутку, имајући у виду сопствене страначке интересе.